(Hayatta iken) namaz kılmayan vefât etmiş babanın yerine hac yapmak

﴿ حكم الحج عن والد متوفى كان لا يصلي ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ümmü Nebil

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ حكم الحج عن والد متوفى كان لا يصلي ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: أم نبيل

2010 - 1431

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Babam, uzun bir süre önce vefât etti. Babam, bildiğim kadarıyla namaz kılmıyordu. Ben, hac farîzasını edâ etmek üzere S. Arabistan'a üç defa geldim. Son gelişimde vefât eden babamın yerine hac yapmaya niyet ettim. Fakat ben, İslâm dîninde namaz kılmayan kimsenin hükmünün kâfir olduğunu işittim. Babamın durumunu düşününce çok üzüldüm.

Benim sorum şudur: Bu haccı, babamın yerine yapmam câiz midir?

(Yapacağım) bu hac, babamın namaz konusundaki ihmaline (günahına) keffâret olur mu?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bu soru, değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin- yöneltildiğinde o, bu soruya şöyle cevap vermiştir[1]:

"Soruyu soran bu bayan, sorusunda hac farîzasını üç defa edâ ettiğini zikretmiş, oysa sahih olan hac farîzası, ömürde bir defadır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَلْحَجُّ مَرَّةٌ، فَمَا زَادَ فَهُوَ تَطَوُّعٌ.)) [رواه مسلم والترمذي والنسائي وابن ماجه والدارمي وأحمد]

"Hac, bir defadır. Bundan fazlası olursa, o nâfiledir."[2]

Sizin, hac farîzasını edâ etmek üzere üç defa S.Arabistan'a geldim, diye söylemeniz, yanlıştır.

Namaz kılmayan vefât etmiş babanızın yerine hac yaptığınızı söylemenize gelince, kâfirler, salih amellerden faydalanamazlar (salih ameller onlara fayda vermez). Onlara istiğfarda bulunmak da (Allah'tan bağışlanmalarını dilemek de) câiz değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي
قُرْبَى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ ﴾ [سورة التوبة الآية: 113]

---

[1] Hacı ve Umrecinin Düştükleri Hatalar Rehberi

[2] Müslim, Tirmizî, Nesâî, İbn-i Mâce, Dârimî ve Ahmed

"(Kâfir olarak ölüp) **cehennemlik oldukları kendilerine belli olduktan sonra, akraba bile olsalar, müşrikler için mağfiret dilemek** (Allah'tan, onların affedilmelerini istemek), **peygambere ve mü'minlere yaraşmaz."**[1]

Fakat babanızın bazen namaz kılmış olabileceğini veya kâfir olup-olmadığında şüphe edilebileğini gözönünde bulundurarak babanızın yerine hac yapmanızda ve şöyle duâ etmenizde bir sakınca yoktur.

"Allahım! Bu haccın sevabını, -eğer mü'min olarak ölmüşse-, babam için kabul et!"

Babam mü'min ise, bu sevaba nâil olsun diye bir şarta bağlamanızda bir sakınca yoktur. Çünkü ibâdetler ve duâda bir şeyi şarta bağlamak câizdir.

İbâdetlerde bir şartta bağlamaya örnek:

Zubeyr'in kızı Dubâa -Allah ondan ve babasından râzı olsun- hac yapmak istediğini ama hastalık sebebiyle haccını tamamlamaktan endişe ettiğini Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e söylediğinde, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle buyurmuştur:

((حُجِّي وَاشْتَرِطِي، وَقُولِي: اَللَّهُمَّ مَحِلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي، فَإِنَّ لَكِ عَلَى رَبِّكِ مَا اسْتَثْنَيْتِ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Haccını edâ et ve şöyle şart koş: Allahım! İhramdan çıkacağım yer, beni (haccı edâ etmekten) **alıkoyacağın yer olsun.Zirâ Rabbin katında istisnâ kılma** (şart koşma) **hakkın vardır."**[2]

Duâda şart koşmaya gelince, Liân (karı ile kocanın, zinâ isnadı dolayısıyla birbiriyle karşılıklı lânetleşmesi) âyetinde Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

﴿وَٱلْخَٰمِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ۝٧﴾ [سورة النور الآية: 7]

"Beşincisinde ise, (erkek) **eğer yalancılardan ise, Allah'ın lânetinin kendisinin üzerinde olmasını istemesidir."**[3]

[1] Tevbe Sûresi: 113

[2] Buhârî; hadis no: 5089. Müslim; hadis no: 1207

[3] Nûr Sûresi: 7